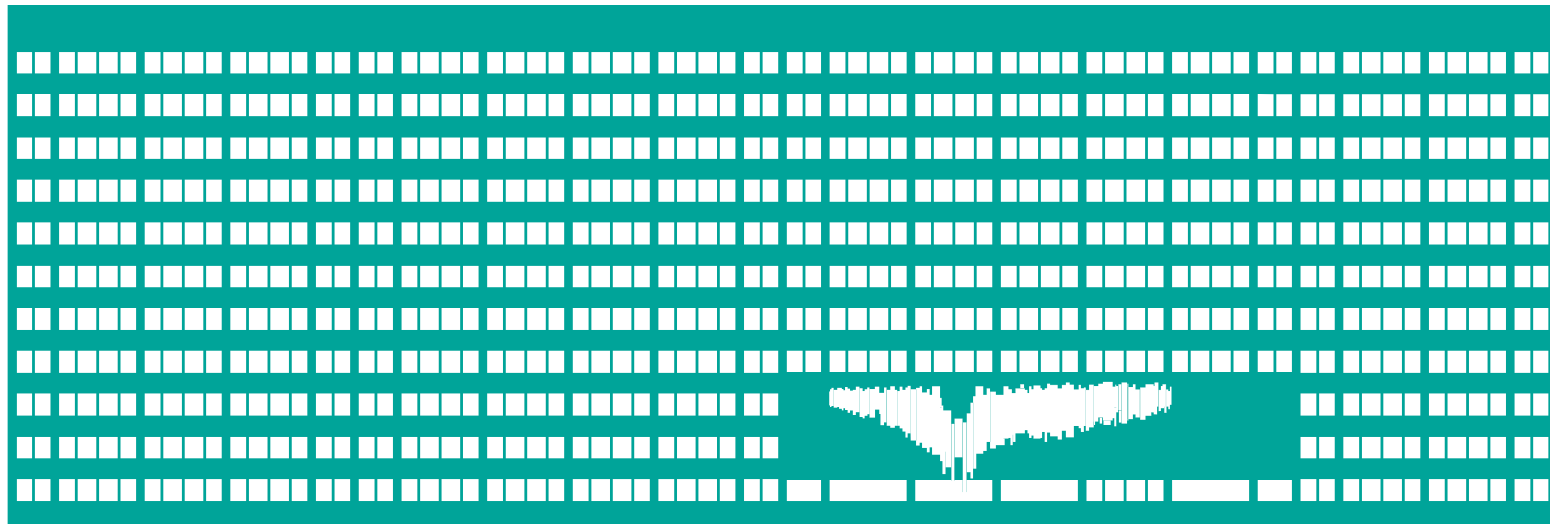

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

VSB TECHNICAL
UNIVERSITY
OF OSTRAVA

www.vsb.cz

Organizační a technické zabezpečení tvorby jednotné terminologie pro oblast prostorových informací v rámci Národní infrastruktury pro prostorové informace

Petr Rapant

Katedra geoinformatiky

VŠB – Technická univerzita Ostrava

předseda Pracovní skupiny Terminologická komise pro NIPI

Prolog

- se vznikem národní infrastruktury pro prostorové informace (NIPI) vznikla potřeba zajistit, aby všichni používali ve vztahu k prostorovým datům, prostorovým informacím a ke službám nad prostorovými daty (oblast prostorových informací) stejné termíny – aby mluvili stejným jazykem
- proto vznikla původně pod Pracovním výborem pro prostorové informace (PVPI) Terminologická komise pro NIPI
- v průběhu její práce se ukázalo, že problematika terminologie pro oblast prostorových informací přesahuje i do jiných odborných oblastí, souvisejících s NIPI

Prolog

- při zpracovávání statutu nově ustavené Pracovní slupiny Terminologická komise pro NIPI byla tato zkušenost vzata v potaz
- statut umožňuje vytvářet v rámci pracovní skupiny pracovní týmy, zabývající se problematikou terminologie pro oblast prostorových informací přesahující do jiných odborných oblastí souvisejících s NIPI (např. BIM, otevřená data, doprava apod.)
- mělo by tak vzniknout prostředí, umožňující diskusi termínů napříč různými odbornými oblastmi, které podpoří harmonizaci používané terminologie
- tohoto cíle lze, byť i v delším časovém horizontu, v takovém prostředí dosáhnout

Osnova

- cíl
- důvod
- organizační zabezpečení
- úkoly
- struktura PS TK NIPI
- proces schvalování termínů
- technické řešení

Cíl

- přispět k postupnému sbližování terminologie (nejen) z oblasti prostorových informací napříč obory v rámci národní infrastruktury pro prostorové informace

Důvod

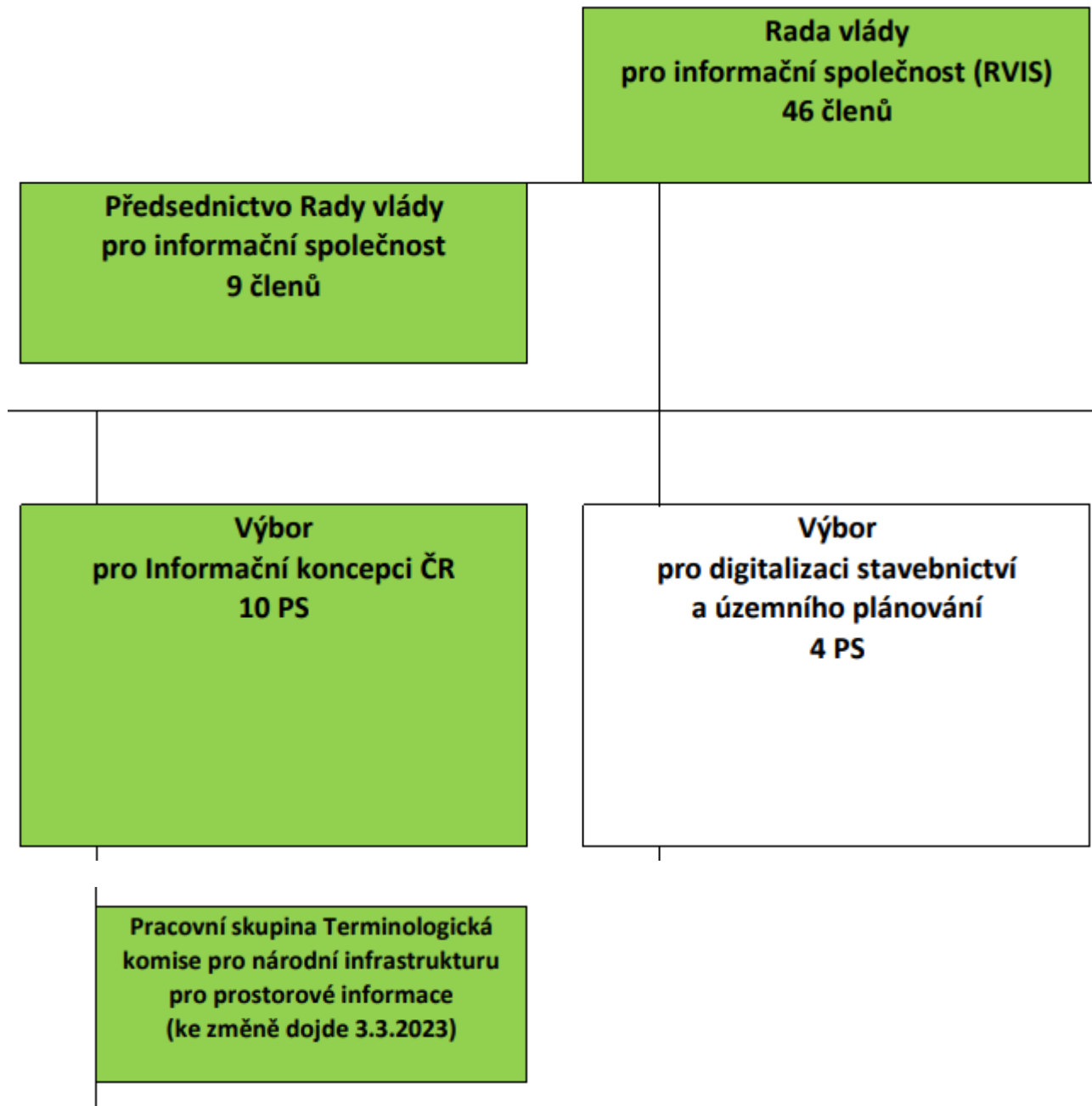
- požadavek vyšší transparentnosti (nejen) legislativy vydávané na různých stupních řízení (nejen) ve veřejné správě

Organizační zabezpečení

- Pracovní skupina Terminologická komise pro národní infrastrukturu pro prostorové informace
- ustavena v rámci Výboru pro Informační koncepci ČR
- zřízeného Radou vlády pro informační společnost

Organizační zabezpečení

Organizační zabezpečení

- v současné době se schvaluje statut PS TK NIPI
- bude nachystán pro postupné rozšiřování záběru PS TK NIPI
- umožní ustavovat dle potřeby pracovní týmy pro jednotlivé specifické odborné oblasti související s NIPI

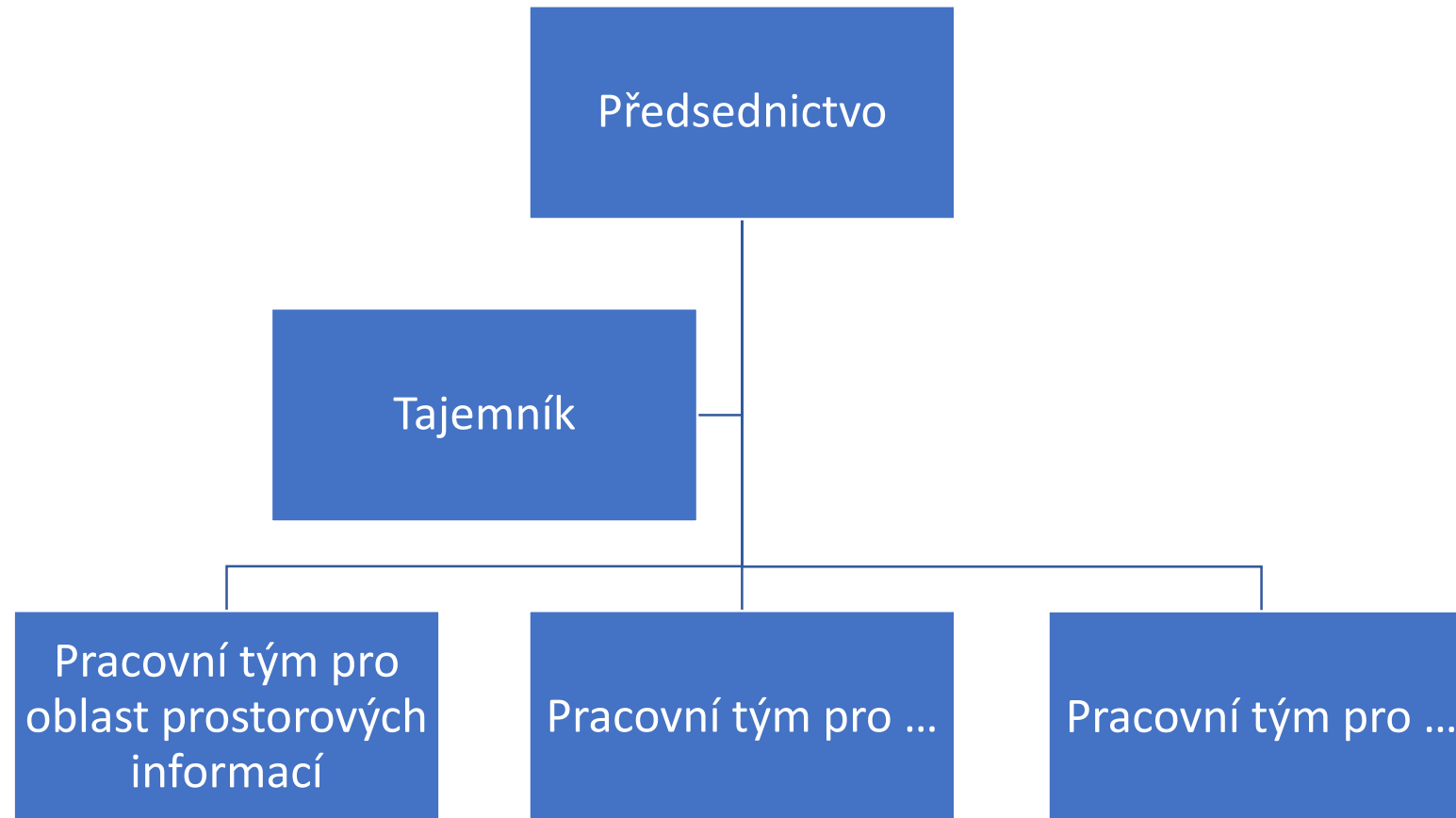
Úkoly

- harmonizace terminologie v oblasti prostorových informací pro národní infrastrukturu pro prostorové informace a pro oblasti s ní související
- spolupráce s příslušnými pracovními skupinami, zájmovými skupinami, zainteresovanou veřejností v oblasti harmonizace terminologie
- zpracovávání pro Výbor návrhů dílčích i systémových opatření v oblasti terminologie prostorových informací se zaměřením na oblast národní infrastruktury pro prostorové informace a oblasti s ní související

Úkoly

- zajištění naplňování a trvalé správy Terminologického slovníku národní infrastruktury pro prostorové informace
- stanovení a trvalé uplatňování principů zabezpečujících koordinaci řešení terminologie v oblasti prostorových informací a dosažení harmonizace používané terminologie v této oblasti

Struktura PS TK NIPI

Proces schvalování termínů

- pracovní týmy zpracují své návrhy
- pokud je termín předmětem zájmu více pracovních týmů, dohodnou se na společném stanovisku, to předloží předsednictvu
- předsednictvo návrh projedná a může ho:
  - schválit
  - vrátit k projednání – a to i dalším pracovním týmům
  - předat Výboru pro IK ČR k finálnímu rozhodnutí

Technické zabezpečení

- v letech 2018-2020 byl v rámci programu BETA2 TA ČR realizován v gesci Ministerstva vnitra a Českého úřadu zeměměřického a katastrálního projekt **Metodika a technologie pro tvorbu odborných tezaurů a slovníků pro potřeby rozvoje národní infrastruktury pro prostorové informace**

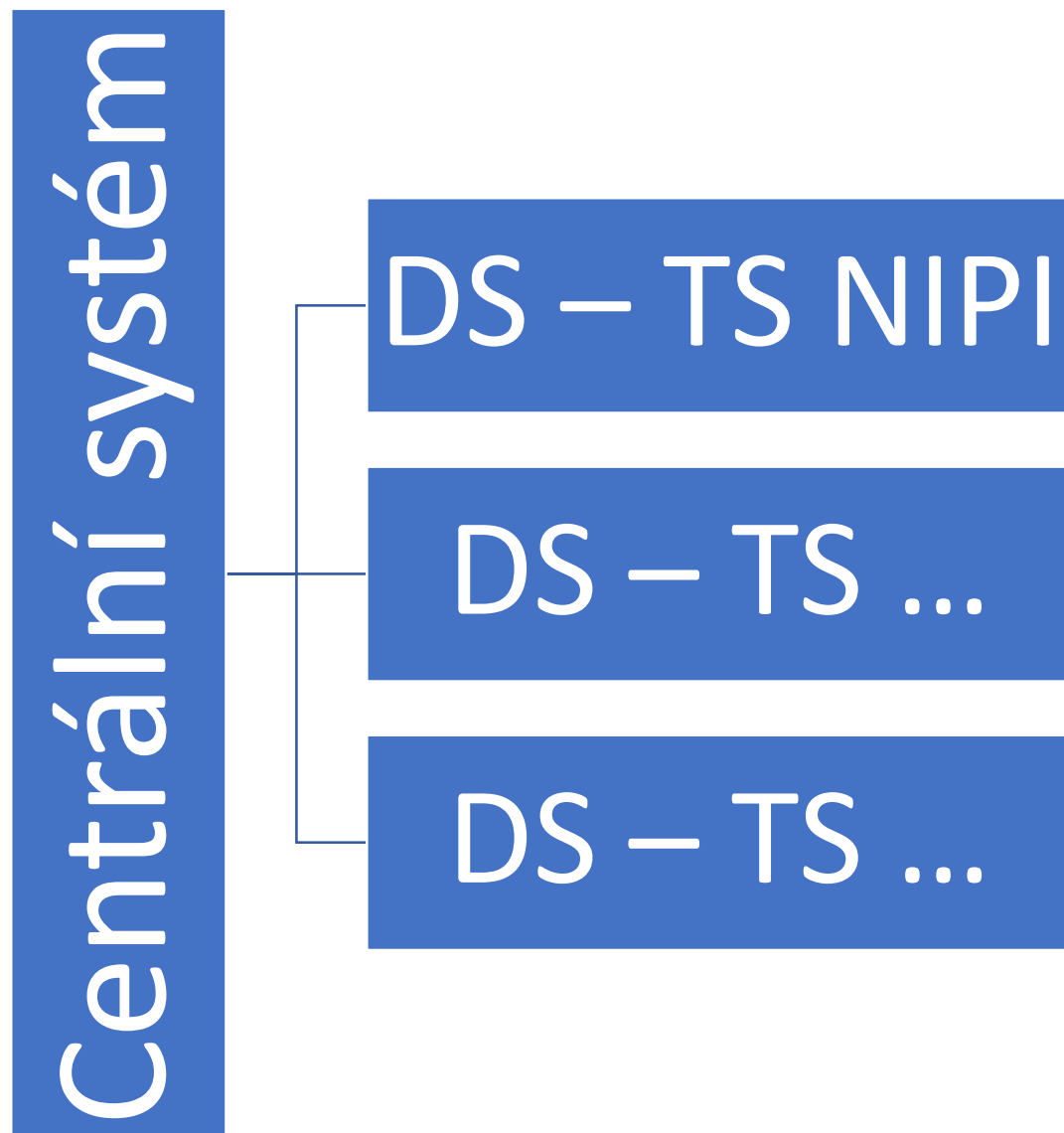
Technické zabezpečení

- systém Tezaurus se skládá ze tří částí:
  - **Centrální systém** pro tvorbu tezaurů a terminologických slovníků
    - určený k registraci jednotlivých terminologických slovníků a ke zprostředkování výměny dat mezi nimi
  - **Datový systém**
    - určený k tvorbě a správě jednotlivých terminologických slovníků
    - registruje se v Centrálním systému
  - **Metodika** tvorby, správy a užívání odborného tezauru a výkladového slovníku

Technické zabezpečení

Každý Dílčí slovník zaregistrovaný do Centrálního systému se po obsahové stránce stává nedílnou součástí Terminologického slovníku.

Technické zabezpečení

- vyvinuté řešení je otevřené
- umožňuje fungovat v několika modech:
  - plně redakčním – využívá úplnou funkcionalitu podporující elektronické projednávání termínů v celém jejich životním cyklu, od návrhu až po vyřazení
  - minimalistickém – veškeré projednávání termínů je realizováno mimo systém Tezaurus, teprve schválené termíny jsou vloženy do systému Tezaurus.
- v současné době je tento systém využíván PS TK NIPI pro správu **Terminologického slovníku NIPI**

Technické zabezpečení

- autoritativní záznam
- jazykový korpus
- zkratky
- více významů pro specifické kontexty (na rozdíl od TermItu)

Možná spolupráce

- Pracovní skupina pro otevřená data
- Pracovní skupina pro digitálně přívětivou legislativu
- Pracovní skupina pro zavádění metody BIM v ČR
- Pracovní skupina Koordinační rada správců Digitální mapy VS a DTM
- Pracovní skupina pro digitalizaci stavebního řízení a územního plánování
- Pracovní skupina Rada Základních registrů

Epilog

- v celé prezentaci je důsledně používáno slovo „termín“, nikoliv „pojem“
- slovo pojem je spojené s ontologiemi (viz jiné příspěvky)
- ontologie jsou určeny pro úzce vymezené okruhy specialistů na konkrétní oblast, kteří přesně vnímají význam daného pojmu v kontextu své oblasti
- terminologický slovník je určen širokému okruhu uživatelů z různých oblastí
- poskytuje jim představu o tom, že daný termín může mít v různém kontextu různý význam (tj. může označovat různé pojmy) a tyto významy jim zprostředkovává na jednom místě; lze je tak porovnat a případně sblížit

Děkuji za pozornost

Petr Rapant

petr.rapant@vsb.cz